

NOTAT

Resumé af møde med kommunekontaktpersoner den 22. maj 2015.

Følgende deltog i mødet:

Torben Mølgaard, Struer Kommune; Peter Haugsted, Skive Kommune; Jacob Hansen Rye, Kerteminde Kommune; Karl Jørgensen, Lolland Kommune; Maria Ammentorp Sørensen, Roskilde Kommune; Kim Dahlstrøm, Roskilde Kommune; Peter Gravesen, GEUS; Ole Kastbjerg Nielsen, Dansk Dekommissionering; Heidi Sjølin, Dansk Dekommissionering; David Garf Ulfbeck, Statens Institut for Strålebeskyttelse; John Erik Pedersen, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse; Tove Kjeldsen, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse og Rasmus Thomsen, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse.

Afbud fra følgende:

Louise Lyng Bojesen, Bornholms Regionskommune; Sigrid Hedegaard Laursen, Bornholms Regionskommune og Diana Grevy Lindahl, Bornholms Regionskommune.

1. Orientering om møde med partierne den 11. marts 2015 om fortsat proces vedr. det radioaktive affald på Risø.

John Erik Pedersen indledte med at orientere om mødet med partierne. Formålet med mødet var at få en pejling af, hvordan vi kommer videre med processen, herunder hvilket spor vi skal gå videre med.

Status for slutdepossporet er, at planen er blevet miljøvurderet, miljøvurderingen har været sendt i høring, og der er udarbejdet udkast til sammenfattende redegørelse, som er lagt på hjemmesiden. Miljøvurderingen er således ikke formelt færdig.

Status for mellemlagersporet er, at der ved mødet lå en vurdering af, hvorvidt vi kan etablere et mellemlager samt fordele og ulemper i forhold til slutdepot.

Status for udlandssporet er, at det ser tungt ud mht. dette spor, jf. notat <http://sum.dk/Temaer/~media/Filer%20-%20dokumenter/Slutdepot-26022015/Notat-om-mulighederne-for-slutdeponering-udlandet.ashx>. Vi vil dog fortsat prøve at komme af med det særlige affald til udlandet.

Partierne tog status vedr. udlandssporet til efterretning og besluttede, at vi skal gå videre med yderligere studier af mellemlagerløsningen, inden der om ca. 1 år træffes beslutning om, hvilket spor man vil følge (slutdepot- eller mellemlagerspor). Mens de yderligere undersøgelser finder sted, sættes slutdepossporet på stand-by, således at miljøvurderingen alene færdiggøres, hvis man vælger at gå videre med slutdepossporet. Der igangsættes snarest yderligere studier af mellemlagerløsningen på tre områder: 1) Sikkerhed, hvor forskel mellem slutdepot og mellemlagerløsninger uddybes. 2) Kriterier for placering af et

mellemlager uden at der udpeges egnede områder. 3) Økonomi, hvor mellemlagerløsning og slutdepotløsning sammenlignes.

John Erik Pedersen oplyste, at såfremt man næste år vælger mellemlagerløsning, skal der tages en formel beslutning herom i Folketinget.

Roskilde Kommune spurgte om der kommer en mere detaljeret tidsplan for processen.

John Erik Pedersen oplyste, at der i de planlagte yderligere studier også indgår at se på processen mht. at udpege en placering. Denne proces kan måske gøres anderledes end sidst.

2. Orientering om mellemlagerstudier.

Peter Gravesen orienterede om de kommende studier vedr. placering. Han oplyste, at der vil blive lavet en plan for, hvordan forskellige interessenter (private og offentlige) kan inddrages. Studierne skal også omfatte kriterier for en placering, Nogle af disse (OSD og Natura2000) er berørt i rapporten fra februar 2015. Peter Gravesen oplyste, at det vil være mest sandsynligt, at et mellemlager ligger på terræn, bl.a. af hensyn til, at det skal være let at tømme senere. Det vil også blive overvejet, om et mellemlager kan ligge i nærheden af andre offentlige anlæg/industri.

Roskilde Kommune spurgte vedr. OD områder, hvad væsentlig lokal vandforsyning dækker over. Peter Gravesen oplyste, at der er tale om levering til et større antal mennesker.

Roskilde Kommune spurgte, hvilke interessenter man ville inddrage. Peter Gravesen oplyste, at det kunne være NGO'er, og at vi skal finde ud af, hvordan kommunerne kan inddrages fx via KL. Regionerne kunne også være interessenter.

John Erik Pedersen oplyste vedr. de planlagte mellemlagerstudier, at der skal uddybes mht. sikkerhed. Heidi Sjølin oplyste i den forbindelse, at der ikke skal laves sikkerhedsanalyser, men at man skal se på forskellige typer af hændelser og inddrage erfaringer og overvejelser fra Holland. Ole Kastbjerg Nielsen supplerede med, at det er vigtigt at pointere, at der ikke laves generiske sikkerhedsanalyser igen, men at der sker en sammenligning mellem slutdepot og mellemlagerløsning. Der skal være andre sikkerhedsforhold og bevogtning ved et mellemlager.

Roskilde Kommune spurgte, om man ville lave plan for et slutdepot parallelt med et mellemlager. David Ulfbeck oplyste, at vi skal have en plan for slutdeponering på overordnet niveau, som skal indrapporteres til Kommissionen hver tredje år. Man kom herefter ind på, at der er nogle udfordringer med at fastholde viden og kompetencer i meget lang tid frem, som kan få betydning for etablering af et slutdepot, hvis der går for mange år, før dette bliver aktuelt.

Roskilde Kommune spurgte, om man ville pakke tønderne helt om, eller blot lægge et nyt lag udenom, hvis de skal i mellemlager. Heidi Sjølin oplyste, at det skal drøftes med SIS, hvad der skal til, for at sikkerheden kan overholdes.

Struer Kommune spurgte, om ompakning var vigtigere i mellemlager end i slutdepot. Ole Kastbjerg Nielsen oplyste, at der er større risiko ved mellemlager end ved slutdepot pga. at affaldet ikke er støbt ind i beton ved et mellemlager. David Ulfbeck oplyste, at det er barriererne, som er afgørende for, hvor meget der skal til.

Peter Gravesen oplyste i forhold til lokalitetsstudierne, at man har været på besøg fire steder i udlandet og hvis nødvendigt, vil man se på flere steder. Man har talt med udenlandske eksperter, som driver depoterne og indhentet oplysninger ad den vej.

Kerteminde Kommune og Lolland Kommune spurgte dels til, om der er andre, som er i planfasen mht. et mellemlager, dels om andre arbejder på et slutdepot. Det oplystes, at Holland så vidt vides er det eneste med et mellemlager som langsigtet strategi, og at alle andre lande arbejder med slutdepot. På spørgsmål fra Roskilde Kommune oplystes ligeledes, at Folketingets sundhedsudvalg og miljøudvalg har besøgt mellemlageret i Holland, men at man ikke er bekendt med, at de har set et slutdepot. Det blev ligeledes oplyst, at Sverige og Finland er længst fremme med et depot, samt at Norge har et slutdepot for kortlivet og lavaktivt affald.

Struer Kommune bemærkede i forhold til de kommende studier om mellemlagerløsningen, at kommuner er interesseret i, at man får belyst de socioøkonomiske konsekvenser, og at man bør forhold sig til, hvordan det kan indgå. Heidi Sjølin oplyste, at man vil se på, hvordan man har gjort i andre lande mht. at inddrage socioøkonomiske konsekvenser. Der henvises i øvrigt til den foreliggende rapports side 73-74.

Roskilde Kommune bemærkede, at et mellemlager vel i princippet kan ligge hvor som helst, hvis der er penge nok. Men sikkerhed er vigtigt, og der er naturskabte ting, som der ikke kan ændres på. Kommunen spurgte også om, hvornår der foreligger en plan for arbejdet med rapporten, og om et mellemlager kan være færdig inden 2023, samt hvad der i modsat fald skal ske. Peter Gravesen bemærkede hertil, at man let kan komme i tanke om steder, hvor man ikke vil placere et mellemlager. Det er klart, at sikkerhed kommer i første række. Han oplyste, at planen for arbejdet med rapporten med de yderligere studier ventes at foreligge først på efteråret. John Erik Pedersen oplyste, at hvis der ikke er etableret et nyt anlæg (mellemlager eller slutdepot inden 2023), må man se på, hvad der skal gøres på Risø for at sikre, at lageret fortsat er sikkert, indtil et nyt anlæg er klar. Ole Kastbjerg Nielsen supplerede med, at såfremt der ikke er et færdigt lager i 2023, må der træffes politisk beslutning om, hvad man så gør.

Roskilde Kommune spurgte, om ikke det er korrekt, at der skal laves om på de eksisterende bygninger på Risø, hvis affaldet skal blive der i længere tid. Ole Kastbjerg Nielsen oplyste, at de nuværende bygninger ikke kan bruges i flere årtier frem på grund af manglende mulighed for at flytte tromler og dermed for bedre overvågning. David Garf Ulfbeck understregede, at der vil være de samme krav til strålebeskyttelse og sikkerhed uanset årstal. Hvis affaldet skal være på Risø ud over 2023, skal man se på betingelserne for, hvornår disse krav kan betragtes som opfyldt.

3. Evt.

John Erik Pedersen oplyste, at det indtil videre ville være sidste møde i dette forum, idet et mellemlager, som der skal arbejdes med det næste år, vil kunne placeres i mange andre kommuner end de 5 "slutdepotkommuner". I stedet vil man overveje, hvordan kommunerne mere generelt kan inddrages, f.eks. gennem KL.

Roskilde Kommune fandt, at de som beliggenhedskommune for Risø, stadig ville have en særlig interesse i sagen, og at de har lokal viden, som bør inddrages. De vil derfor gerne fortsat involveres.